

АНТИКРИЗОВИЙ ВИПУСК • ІНФОРМАЦІЮ ПРОДЕЗІНФІКОВАНО
• ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ АГРАРІЯМ

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ МУЛЬТИМЕДІЙНИЙ ЖУРНАЛ СУЧАСНОГО АГРОПРОМИСЛОВЦЯ

2020 №4 (169)

ЗЕРНО

Виходить щомісяця. Заснований у березні 2006 р.

Найджел Твейтс,
генеральний
директор
«Євраліс Семенс
Україна»

«Євраліс» стає
великим гравцем

Цикадка березкова (*Hyalesthes obsoletus* Sign.): загроза зростає

Ксерофіт – будівничий інфекційних воріт

Іван Мринський, Сергій Лавренко

Чого-чого, а викликів цього року не бракує! Про вірусні захворювання всю весну твердять чимало, а ось про їх переносників ідеться менше. Спробуємо зробити свій внесок у заповнення цієї інформаційної ніші.

Фото 1. Стадії розвитку цикадки березкової: а – імаго, б – личинка

Цикадка березкова належить до ряду напівтвердокрилі родини цикадки. Чимало культур потерпає від її шкоди. Вона пошкоджує виноград, томати, меншою мірою перець, баклажан, картоплю. Личинки зазвичай розвиваються на коренях березки, цикорію, осоту, кресу, подорожника, звіробою, бузини чорної. Шкідливість цикадок двояка. Імаго висмоктують сік з листя, через що на них з'являється характерна плямистість. Некрози, які утворюються в місцях живлення цикадок, де що більші, ніж від паутинного кліща. Незрідка пошкоджені органи рослини в'януть. Проколюючи тканину в воротах для грибової бактеріальної інфекції. Цикадки здатні також переносити вірусні, віроїдні та фітоплазмічні захворювання. Цикадка березкова здатна поширювати фітоплазму вухворобу почор-

нін на деревині винограду (*Bois noir*), яку до України завезено зі Східної Європи з импортним садивним матеріалом. Уже відзначено, що цей вид фітоплазми прогресує в насадженнях і має високу шкідливість. Після інфікування він поступово охоплює дедалі більшу кількість рослин на винограднику і пагонів на кущі. Внаслідок почорніння деревини на винограднику різко знижується його урожайність, зокрема кількість цукру і кислот в ягодах. Личинки цих комах також є серйозними шкідниками рослин. Вони проходять свій розвиток у ґрунті, живлячись соками їх коренів, що також може призвести до ослаблення та загибелі цих рослин. Шкодою чинна стадія – імаго, личинка. Кількість поколінь – 1. Зимуюча стадія – личинка (німфа) в ґрунті. Морфологія та біологія розвитку шкідника – поширений в Україні повсюдно. Імаго завдовжки 4,5–5,5 мм, тіло чорне, кильопа

Фото 2. Симптоми захворювання фітоплазменною хворобою – почорніння деревини винограду (*Bois noir*), поширення якого сприяє цикадка березкова

простий, невилчастий, бічні краї тім'яталобабілі, передньоспинка біла, надкрила прозорі, молочнокимчасті, зі світлим жилкуванням. Передні крила плоскоскладені. Личинки здебільшого розвиваються на коренях березки, цикорію, осоту, кресу. Наприкінці травня – на початку червня вони перетворюються на імаго (таблиця). Самка відкладає яйця в ґрунт поблизу коренів перелічених рослин, починаю-

ЗАХОДИ ЗАХИСТУ ВІД ШКІДНИКА

- 1. Агротехнічні.** Знищення бур'янів – березки, цикорію, осоту, кресу.
- 2. Хімічні.** Для боротьби з переносниками почорніння деревини слід застосовувати гербіциди для знищення бур'янів – резерварію фітоплазми – на виноградниках.

чи з половини червня. Через місяць з'являються личинки, які живляться соком рослини і дуть на м'яку в стадії німфи 3-го віку. У травні або червні вони окрилюються в ґрунті. Нижній поріг розвитку +15°C. Залежно від погодних умов білизна стадії імаго розвивається на 10–15 днів пізніше. Імаго – ксерофіт, надає перевагу розрідженим посадкам. ☐

Таблиця. Фенологічний календар розвитку цикадки березкової (кількість поколінь – 1)

Фаза розвитку	Квітень			Травень			Червень			Липень			Серпень			Вересень			Жовтень		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3			
Личинка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Імаго						+	+	+	+												
Яйце						•	•	•	•	•	•										
Личинка																					